

Cruciata (Svízelka)

čeleď: Rubiaceae

Existuje asi 20 druhů. Pochází z mírného pásma Evropy a západní Asie. Listy vytvářejí 4četné přesleny. Kvete v úžlabních vrcholících.

Cruciata articulata

synonyma: *Galium cordatum*, *Valantia articulata*, *Valantia cordata*, *Valantia pusilla*

Cruciata elbrussica

synonyma: *Galium elbrassicum*

Cruciata glabra (Svízelka lysá)

synonyma: *Galium verum*, *Valantia glabra*

oblasti: Andalusie, Apeniny, Česká republika, Katalánsko, Německo, Polsko, Švýcarsko

Dorůstá výšky (5 -) 10 - 35 (i 45)cm. Listy jsou dlouhé 1,5 (i 1,6)cm. Kvete žlutými až žlutozelenými květy o průměru 1,5 - 2,4 (i 2,6)mm v 3 - 5 (i 8)mičetném květenství obvykle postrádajícím listeny. Stopky bývají holé, nebo alespoň téměř holé. Plody mají hruškovitý tvar.

Vyhovují jí louky, pastviny, lesní cesty a okraje lesů.

Fotografie převzata z <http://www.vkolacek.cz/> .

Cruciata laevipes (Svízelka chlupatá)

synonyma: *C. ciliata*, *C. ciliata* f. *hirsutissima*, *C. ciliata* f. *laevicaulis*, *C. ciliata* f. *laxa*, *C. ciliata* f. *mucronata*, *C. ciliata* var. *nana*, *C. hirsuta*, *Galium chersonense*, *Galium ciliatum* f. *laevicaulis*, *Galium ciliatum* var. *nana*, *Galium cruciata*, *Galium cruciata* var. *hirsutissimum*, *Galium cruciata* var. *laxa*, *Galium cruciata* var. *mucronata*, *Galium luteocruciatum*, *Galium valantia*, *Rubia cruciata*, *Valantia ciliata*, *Valantia crucialis*, *Valantia cruciata*

oblasti: Česká republika, Irsko, Itálie, Katalánsko, Německo, New York, Polsko, Švýcarsko

Patří mezi trvalky. Dorůstá výšky 15 - 60 (i 70)cm. Lodyha může být přímá, ale i poléhavá. Má čtvercový průřez, dlouze chlupatý povrch a svěže zelenou barvu. Listy vyrůstají v 4četných přeslenech. Mají úzce vejčitý tvar se špičkou a jemně chlupatý povrch. Kvete žlutými kvítky se 4mi okvětními lístky s dlouze ochlupenou stopkou ve vrcholíku s listeny v horní části rostliny z paždí listů. V průměru mají 2 - 2,5mm. Plodem je 2nažka.

Vyhovují jí vlhká místa bohatá na živiny v lese nebo v křovinách.

Cruciata mixta

Cruciata pedemontana (Svízelka piemontská)

synonyma: *Galium pedemontanum*, *Valantia pedemontana*

oblasti: Alabama, Andalusie, Arkansas, Česká republika, Georgia, Idaho, Illinois, Indiana, Itálie, Jižní Karolína, Kansas, Kentucky, Louisiana, Maryland, Mississippi, Missouri, Montana, New York, Ohio, Oklahoma, Oregon, Pennsylvania, Severní Karolína, Švýcarsko, Tennessee, Texas, Virginie, Washington, Západní Virginie

Dorůstá výšky (3 -) 5 - 40 (i 60)cm. Lodyhy jsou drsné, pokryté zpětnými osténky. Květenství je 2 - 3četné, květy žlutozelené o průměru (0,5 -) 0,7 - 0,8 (i 1)mm. Po odkvětu je zakryté skloněnými 0,4 - 1,1cm listy. Patří mezi ohrožené druhy C2.

Vyhovují jí suché kamenité stáně, písčiny, atp.

Cruciata pseudopolycarpa

Cruciata taurica

synonyma: *Galium coronatum* var. *tauricum*, *Valantia taurica*

oblasti: Arménie, Kavkaz

Existuje vnitrodruhový taxon:

- subsp. *taurica*/*C. braunii*/*C. chersonensis*/*C. cornata*/*C. neotaurica*/*C. rugosa*/*C. sevanensis*/*C. sosnowskyi*/*Galium braunii*/*Galium chersonense*/*Galium coronatum*/*Galium coronatum* var. *isophyllum*/*Galium cruciata* var. *chersonense*/*Galium decoronatum*/*Galium neotauricum*/*Galium rugosum*/*Galium sevanense*/*Galium sosnowskyi*/*Valantia chersonensis*/*Valantia rediviva* - Kavkaz

Vyhovují mu suťová pole.

Cruciata valentinae

synonyma: *Cheilanthes aculeata*, *Dicksonia aculeata*, *Galium valentinae*, *Hypolepis delicatula*

Cruciata x grecescui

synonyma: *Galium x grecescui*

Další informace:

<http://botanika.wendys.cz/kytky/K236.php>

<http://rostliny.prirodou.cz/morenovite/svizelka/>

<http://www.kvetenacr.cz/detail.asp?IDdetail=63>

<https://www.rostliny.net/>